

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:
в Австрії:
на цілий рік . . . 30 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субот-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановых псалмів М. Шашкевича

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові по два
крім неділі руских свят
о 5½ год. по полудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Осолінських ч. II. партер
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в сажаї Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
напередне застереженя.—

Реклямації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні довесени по 30 сот.
від стрічки.

Розв'язка національного питання в Австрії.

(§) Віденський політичний тижневик „Gross-Oesterreich“ приносить під тим заголовком в посліднім числі замітну статю, яку задля її ваги і влучности поглядів подаємо нашим кругам:

„Хоч як горячо бажаємо німецько-чеського помирення, бо се одна із перших у словин до уздоровлення політичних відносин в Австрії, то всеж таки бельми скептично стрічаємо ті поновні зусилля, аби німецько-чеськими угодними переговорами удвигимити чеський краввий сойм, а в дальшій ряді забезпечити роботацтв австрійської посольської палати. Бож се є тільки пуста мана, як деякі думають, що розв'язка нашого загального пересилення залежить виключно від можливої полагоди німецько-чеської усабиці Таж — звісно — се тільки одно із многих національних питань нашої многонародної держави, а майже безконечний ланцюг односторонних „угод“ подає тільки доказ, що тою дорогою годі дійти до внутрішнього мира й ладу.

Вже конче раз годилоб ся зрозуміти, що чесько-німецький спір дасть ся полагодити тільки тоді, як міродатні круги рішать ся вже раз приступити до розв'язки і цілого комплексу національних питань нашої монархії. При тім треба конче вийти із одноцільної а природної точки погляду, аби довести до одноцільного висліду, що мав би ввічати ся бажаним тривким успіхом.

Як вірний є той погляд, який висловив вже в році 1906 і професор Аврель Попович у своїй розвідці: „З'єдинені держави Великої Австрії“, доказують ті безна-

станні неудаці всіх дотеперішних німецько-чеських угодних переговорів і та неспомога полагодити на основі дуалістичного устрою: угорське, полуднево-славянське і всі інші національні питання нашої держави.

Годі іменно уважати угорське державне право на віки ненарушимим, а рівночасно завзято поборювати державне право чеське чи хорватське. Так само годі змагати успішно до національної автономії для Німців і Чехів в Чехах, коли рівночасно відказує ся такої самодержави Італіяняцям в Тиролі, Русинам в Галичині і немадярській більшості на Угорщині та Семигороді.

Звичайно мелена фраза, що Угорщина є „самостійною державою“, а Чехи тільки австрійською провінцією і відносини на обох державних областях зовсім вірмінні та в слід за сим і розв'язка повинна бути від себе незалежна, є подібно безосновна, як і всі послідовности, які звичайно висновують із тих невірних залогень.

Чеське, угорське і полуднево-славянське питання становлять одну цілість і можна їх розв'язати яко цілість.

Тому зовсім влучно говорить Рудольф Шпрінгер у своїй знаменитій брошурі: „Кріза дуалізма! Не розділ держави, іно відріженне складних її частин яко членів цілости може бути питанням будучини“. Таке згуртованне поодиноких членів одної цілости вимагає конче спільного права у спільних справах, спільної дбалости о спільне добро, органічної єдности і злуки цілини попри правне розмеженне того, що справді відмінне.

Коли намісьць такого почленованя (Gliederung) являє ся розділ (Trennung) основною похибкою, то і не менше тяжкою помилкою треба уважати і той вихідний по-

гляд, що в нашої державі треба все відмічувати як раз два і тільки два живла. Доси уважали хибно многочленну Австрию рішучо тільки двочленною.

Однак, коли наддунайська держава має справді подужати, то слідє конче зірвати раз на все із тим цілковито фальшивим трактованєм питання народностей і в цілій нашої монархії розвинути прапор автономії народів.

Нині має вже ідея національного федералізма многих прихильників межі Німцями і Чехами, Словаками, Русинами, Волохами і полудневими Славянами, але не достає нам ще одноцільного національно-автономічного союзу з усіх народностей держави, що поклав би собі метою розповсюдити і поглибити велику австрійську течію у всіх частинах держави.

Гадка Великої Австрії одна в силі опять приведнати для державної мисли тих, що від неї відчужили ся, бо она значилаб се саме, що ідея помирення народів, покривалаб ся вповні з ідеєю повної автономії індивідуальностей поодиноких націй, а тим самим здійсьнилаб бажану всіми рівноправність всіх горожан Австрії по сей і той бк Литави.

В Середній Європі потреба конче якогось державного організма, на якого області моглиб спільно розвивати ся з культурного і господарського огляду поруч себе Німці, Славяни, Ромуни і Мадяри на основі новітних конституційних уладжень.

І се єсть як раз історична задача обновленої Австрії (Jung Oesterreich).

Довести до мира серед народів Австрії значить те саме, що усмирити велику пайку супротивностей, які розеднують доси Славян, Герман і Росиян. А знов навпаки

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудиик.

Оповіданє із записок ірляндського парога.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

— Не знаю певчо. Бути може, що саме в сій хвили ставить він половину свого майна на щасливу карту в Монте-Карльо, а може добираєть ся до якого стамбульського гарему, або халасує дичичу в горах Сієра-Невади.

Мій сотрудиик здивував ся.

— Так мусить чейже мати тут свого заступника-агента! — закликав.

— О, так, ще й дуже ввічливу людину! Він до вас заговорить незвичайно чемно і масенькими словами повідомить, що нічого не в силі зробити.

— Є ще державне бюро. Будівельний віділ.

— Дійсно. Напишете туди чемний лист. Точно по чотирох тижнях одержите ось таку відповідь: „Маємо честь повідомити, що ми одержали ваш лист; його зміст розглянемо в якнайближшій часі“. Напишете знов і знов рівно по чотирох тижнях наспіє відповідь: „Маємо честь повідомити, що ми одержали ваше письмо і його передали ми віділови до поладнаня“. І на

тім вже кінець. Нехай се однак не зневірює вас й не зражає.

— Мусить бути чейже якась інстанція апелляційна. Щож скажете, отче добродію, про парламент?

— Признаю, що се справедлива увага. Ваша справа дійде до палати послів і її там хтось внесе. Секретар палати дасть відповідь: „Справою заняв ся Віділ будівельний, ми не можемо в сю справу мачати своїх рук“.

О. Летбі замовк.

— Що знов до фабрики — говорив я далі — то знаєте, що шість миль *) відси, в Люгбурі, є фабрика сорочок. Зголосіть ся, що бажали би мати тут філію сеї фабрики; сейчас приїде завідатель, поглядить на будинок, покрутить носом, спитає, чи маєте фонд на відновлене будинку або чи може маєте намір заложити в нїм сушарню риб а вкінци напише вам імовірно при місцевих селянах се, що якась там дама сказала про Наполеона I.: Il salissait tout ce qu'il touchait**).

— Негідна брехня! — закричав він, зриваюч ся з крісла й розбаваючи на мій жаль кілька япанських забавок. Негідна брехня, бо нарід наш є найчестіший, найчеснійший, найдіпший із всіх народів в світі, без огляду на нужденні хати, в яких мешкає.

Він звернув на мене палаючі огнені очі і я признаю, що мені подобало ся се його обуренє, сей вибух так вимовний й щирий а так чесний.

— Говорю — сказав я спокійно — зовсім

поважно. Бажаєте, отче, здійсьнити утопію, а забуваєте на грецький язык.

Він усміхнув ся.

— Найгіршого ще не висказав я — додаю.

— Говоріть скорше, отче добродію, хочу знати, що тут ще може бути гіршого до висказаня! — закликав.

— Ось се, що люди не подякують вам навіть тоді, колиб ви здійсьнили, — що є немислимим, — ваші мрії!

Він поглянув на мене недовірчиво.

— Що? Вони не будуть щасливі, коли ви-карабкають ся з бруду й нужди а відотхнуть житєм ліпшим, свободнійшим?

— Так. Лишіть їх, отче, в спокою. Не мають вони висших бажань, тож і не знають більших небеспек. „Не сіють, ні орють“ та за се не завидують богатв біблійному Саломону. Цілими днями селять у своїх будах. На ніч впускають у море горшки, щоб наловити гомарів. Слідуючого дня втягнуть з горшків тільки раків, щоби їх продати і упити ся за одержаві гроші а опісля знов засипляють. Щож можна їм додати ще до щастя? Може купите їм, отче, який кораблик і вишлете на широке море, де же їх студінь, голод а може й смерть? І по що? Щоби заробили трохи більше і ще більше напивали ся? Вкінци скажуть: Чому не лишив нас піп в спокою? Перед тим було нам ліпше! І тому говорю все слова вашого попередника: Cui bono?

заострювати національні межусобиці в Австрії малоб ту саму вагу, що підсунуване вражди поміж сими трома гуртами народів і поза межами Австрії.

Як раз із сеї точки погляду мають в тім діло не тільки всі австрійські народи, але й цілий культурний світ Європи, аби вступувала і кріпила ся велика держава Австрія, обновлена помирением своїх народів, перевівши ревізію свого державного устрою на основі федерації народностей.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Перше засіданє посольської палати після великодної перерви відбуло ся вчера пополудни при незвичайно великій участі послів. На початку засіданя прийшло до великої бучі між соціялістами, котрі перебивали промову міністра д-ра Біліньского, а христ. суспільниками, з поміж котрих пос. Бельоглавок кликнув до соціялістів: ви всі злодії! Але, коли опісля втихомирило ся. п. Зайц (соц.) домагав ся усуненя з першої точки предлогу позички, а замість того поставлена на дневний порядок на першій місці службової прагматики і поставив внесенє на поіменне голосованє. Також Хоц і Странський напали на президента Паттая за уложенє дневного порядку. Президент відпер єї докори серед криків чеських радикалів. Внесенє Зайця відкинуто в іменнім голосованю 259 голосами проти 219. і палата приступила до першого читаня предлогу про позичку.

Пос. Еленбоген (соц.) виступає різко проти правительства, що видає засоби касові а жадає признаня. Погроза розв'язаня держ. ради не залякає а похибки правительства визнають соціялісти яко підставу до виборчої борби.

Міністер Біліньський виказує, що він не зробив предлогою несподіванки, бо у виводах над бюджетом зазначив, що треба буде позички і оцінив її тоді на 300 міль. корон. Правительство думало, що делегації ухвалять спільні видатки, на підставі котрих можна буде предложити внесеня о покритє видатків, а тоді зворот касових засобів був би непотрібний. Недобір бюджету не має жерела у військових видатках, але у внутрішніх відносинах, бо правительство вдоволило многим культурним домаганям пос. палати, котрі вимагали значних видатків. На будову водних доріг видано 30 мільонів, на підвищенє плат урядникам. (Між соціялістами а міністром почала ся різка перепалка). Предлога коротко умотивована, бо деякі видатки були призначені на воєнні цілі, і сего не можна бу

Задумав ся, сидів серед сеї задуми довший час, вкінці промовив:

— Се болюча справа; та я гадаю, що на дні всего того є якесь прикре непорозумінє. Однак я таки спробую. Отче добродію, благословіть мене!

— Знов маю доказ. — закликав я, — що ви ще дуже непрактичні! Не знаєте навіть нашого говору.

Він поглянув на мене здивований.

— Колиб ви, отче, знали нас ліпше, — відказав я на сеї погляд, — то ви зрозуміли би, що прошенє благословеня значить у нас: бажанє чарки горівки, а що я не в своїй хаті, тому...

Слова мої перервав голосний сміх, подібний до брєніня численних дзвіночків.

— Менше з тим — сказав вкінці — таки значну працю.

— Зачинайте, отче; чорне ваше волосє посріблять ся за один рік; от і все, що скористаєте.

(Дальше буде).

*) Тут, як і всюди в повісті розуміють ся мильї англійські. — Пр. пер.

**) Він вебо засвінить, чога доторкнеть ся. — Пр. пер.

ло оповіщувати, але міністер кр. оборони може дати поясненя в комісії, бо роблено лише конечні видатки на непредвиджені цілі і тому не можна було сего ухвалити. З доходу узисканого виданєм касових асигнат 220 мільонів покрито всі конечні видатки, а видано також 30 міль. на водні дороги. Тепер найпівнійше з починаюма мусимо прийти на торг з позичкою. Відносини на грошевім торзі погіршили ся, рента спала о 75 сотиків, процентова стопа вища, а колиб позички не ухвалено, правительство не буде могло заспокоїти всіх видатків з касових засобів. В порівнаню з минувшим роком стан касових засобів є менший о 190 мільонів. В минулім році виносив 420 міль, нині лише 230 міль. Міністер відпирає докори Еленбогена, начеб ведено якусь тайну господарку або пособлювано якимсь інституціям, або часописям. Міністер просить о скорє ухваленє позички.

По промові п. Лукашевича перервано розправу і приступлено до розправи над наглим внесенєм п. Вуковича про будову дальмат. залізниць.

Слідуюче засіданє нині о 11-й год.

Міністер президент бар. Бінерт переговорював вчера з представниками всяких сторонництв, між иншими з укр. руским клубом, котрий подав свої домаганя. Бар. Бінерт заявив, що ухваленє позички не є конечностю правительства, але держави, і має ціху чисто господарску, а не політичну.

Заграниця.

Кабінет Малінова сильно захитаний; царгородску поїздку короля Фердинанда вважають неудачею Болгарії, єї безсилностю на зверх. Опозиційні круги, попирані сильно Македоболярами закидають Маліновови просто зраду, бо в Царгороді тяжко нарушено ідеали болгарского народу, осудивши і ослабивши акцію в Македонії. Царєви Болгарії не прислугує сей титул, позаяк він і на далі видає болгарских братів в Македонії самоволі Турків; так пише отверто одна часопись. Також події в Руську възбудили невдоволенє серед народу, тож Малінов задумав уступити. Єго наслідником вважають проводира ліберального сторонництва, д-ра Василя Радославова, що ухдить за поважного і обережного, реального політика. Він є рішучим противником російского впливу в Болгарії і вже раз виступив був проти него рішучо яко президент міністрів після упадку Батенберга.

З Царгорода надійшли вісти, що деякі з проводирів альбанських освєтанців вже піддали ся Туркам, а инші мають піддати ся; они звернули здобуту гармату і 7 полонених жовнірів. Туреччина одначе висилає дальше нові війська до північної Альбанії. З одної сторони видно отже, що Альбанці стратили надію на якийсь успіх, з другої сторони Турки хотять вже раз рішучо покінчити з частими повстаннями. Альбанцям наказують, щоби зі своїх кулів (укріплєні дома), яких сотки подибати можна в Альбанії, поусували стрільниці, а натомісць повставляли звичайні вікна. Всі просмики мають обсадити турецькі війська. Але хвилеве покорєнє повстанців в Пріштїні і Ляплєсельо, хоч є великою, моральною побідою нового турецького правління, не дають одначе запоруки повного спокою в будучині. Тому треба бути приготованим на дальші поважні події в Альбанії.

Просимо відховити передплату.

Новинки

— Календар. В суботу: руско-кат.: 42. муч. з Амор; римо-кат.: Йосифа Обруч. — В неділю: руско-кат.: Йосифа пр.; римо-к.: Рудольфа.

— Комарнянська філія „Просьвіти“. Дня 29, марця відбули ся в Комарні загальні збори філії „Просьвіти“, якої діяльність розтягає ся на рудецький повіт. Рано о 8. годині відбуло ся богослуженє за бл. п. Михайла Малецького, бувшого властителя більшої посілости в Угерцях. О 10. год. розпочали ся збори при участі 300 осіб в цілого рудецького повіта і відпоручника головного Виділу „Просьвіти“ у Львові д-ра М. Коцюби. Збори відкрив голова пос. о. Ст. Онишкевич,

присвячуючи теплу згадку бл. п. М. Малецькому, який записав своє чвертьмільйонне майно на „Просьвіту“ у Львові, та на инші народні цілі. Предсідателем зборів вибрано д-ра Тому Печерского, адвоката в Комарні. Потім предсідатель уділив голосу д-рови Коцюбі, а він короткими, та щирими словами повитав збір іменем головного виділу. Відтак забрав слово секретар виділу філії „Просьвіти“ о. В. Петрик та зложив звіт з діяльності філії за р. 1909. Звіт подає ось що: Заходом філії придбано за суму 6 000 К. дім в Рудках, який філія відпродала відтак тов.у „Народний Дім“ в Рудках. Другим ділом філії було заснованє молочарень в повіті. Найгарвійше розвиває ся молочарня в Горожанії великій, котрою ревно займає ся ст. прав Дмитро Стецишин. Молочарня ся вже набула відповідний для молочарні дім. Також увійшла в житє молочарня в Голодівці. Тепер філія робить заходи коло заснованя молочарні в Купновичах. Третою важною справою, якою Виділ займає ся, є організация сокілства в повіті. На прошенє головного Виділу „Сокола“ зі Львова засновано в посліднім році 16 гнізд пожарних „Соколів“. Виділ заняв ся обісланєм вистави в Стрию. Заходом єго рудецький повіт був гарно репрезентований, заняв ся на прошенє Тов. наук. ім. Шевченка у Львові збіркою на пам'ятник Шевченка в Києві. Заходом Філії утворено сего року приватний курс гімназійний, з якого на разі користає немого, бо несовна 10 учеників; ученики — се сини міщан Комарна. Провадять курс п. Ю. Геврич і Ос. Утрско. Відтак звернув бесідник увагу на рух просьвітний по читальнях. Виділ прийняв на джостратора читалень п. Івана Роздольского з Тисмениці, який як слід сповняв свою задачу. Крім того вислав Виділ своїх делегатів на загальні збори по читальнях з відповідними рефератами. Членів слов. тов. „Просьвіта“ у Львові є в повіті 307. Філія має також дім, вартости 8.000 К., в яким містить ся селянська бурса. В останнім році було в бурсі 11 хлопців. Філія має також шкільку овочеву, вартости 1000 К. Згадав ще бесідник про щедру жертволюбивість тов. задаткового в Комарні на просьвітні цілі. Потім приступлено до вибору виділу філії і вибрано одногослосно членами виділу: др. Тому Печерского, о. Айтала Ковальского декана, о. В. Петрика, Дм. Ольхового, Ол. Пелєньского, Гр. Тершаковця, Ів. Савицького; — заступниками виділових: о. Ст. Онишкевича, о. Як. Косоноцкого і о. Сим. Кульчицького. По зборах роздано премії між членами філії.

— Пос. др. Евген Олесницький після кількмісячного побуту на полудни повернув до Львова. Південне тепле підсонє принесло значну пільгу в недузі нашого неструдженого народного дітя, однак стан єго здоровля не є такий світлий, щоб міг з давною невспіхностю й роботящостію займаєти ся публичними справами. („Діло“)

— З Черновцеь доносять нам: На тутешнім університеті відбуло ся в неділю 10. с. м. віче українських студентів в справі львівского університету. На вічу були яко відпоручники сенату проф. др. Калужняцкий і др. Єремійчук. Ухвалено резолюцію з жаданєм заложєнє окремого українського університету у Львові та запротестовано проти польщеня до того часу львівского університету яко утраквістичного.

— З театру М. Садовского в Києві. М. Садовский перекавал рос. оперу „Русалку“ на українську мову і она піде в Києві відчас вистав єго трупи в липцю і серпні в літнім театрі „Шато“. Крім „Гальки“ і „Русалки“ піде ще літом відомо опера М. В. Лисєнка „Різдвяна ніч“ і нова єго оп. „Енеїда“.

— Ревізії в кацапских бурсах. „Прик. Русь“ доносить, що шкільні власти перевели ревізії в кацапских бурсах також в Золочеві і в Горлицях.

— Артист Лимаренко. „Рада“ доносить: Український артист д. Лимаренко, що раз у-раз слабував на очи, тепер, як переказують „К. В.“, мало не зовсім осліп. Грати єму на сцені вже ніяк не можна. Артист живе тепер у своїй рідні.

— Огні в Гребенімі, равского повіта, вибух в ночи з 8. на 9. в маєтности кн. Павла Санги огонь, котрий знищив 4 стодоли разом з молотільнями, льокомобілю та всякі знаряди господарські. Шкоду обчислюють на 70.000 К. Огонь, як здогадують ся, був підложений. — В присілку Маріявка коло Купчинєць, тернопільского повіта, вибух в ночи 8. с. м. огонь, котрий знищив 5 загород селянских. В полуміні згинула 5-літна донька селянина Йосифа Гуляшевского, а також 3 корови, 5 ялівок, 2 коні і кількоро свиний. Загальна шкода виносить 11.427 К і була липи в часті обезпечена.

— Комета Гелєя. На вчерашнім засіданю палати послів пос. Дулібич інтерцєлював міністра просьвіти в справі окружника, виданого до краєвих начальників Дальмації, Істриї і Країни, щоби поучили населєнє про нешкідливість комети Гелєя. Пос. Дулібич зазначив, що сей окружник обиджає тамашнє населєнє, бо зазначено в нїм, що темний нарід в тих краях зі

страху перед кінцем світа продає за безцін свої мастки. — Богу дякувати, що в Галичині вже таких окружників і поучень не треба. Біда лише, що наш нарід і без комети випродує свої мастки і втікає за море. Отсе му треба би якось зарадити.

— Приготованя до взлету літака у Львові, який має бути завтрішної суботи і в понеділок по полудни о 4 год., відбувають ся на полі коло культурківського заведеня. Площу 1.000 м. довгу а 350 м. широкую обведено подвійним рядом поруч. між якими буде 500 місць в льожках, біля 6.000 місць до сидженя і близько 20.000 місць до станя. В трох ріжних місцях коло площі поставлено три каси до продаваня білетів вступу. Ціни вступу є такі: Місця в льожках на 5 осіб по 10 К від особи, місця до сидженя по 6 К, а місця до стояня по 4, 3, 2 і 1 К. Взлет відбуде ся, если скорість вітру не буде виша як 4 метри на секунду. Червоно-білі хоругви вивішені завтра в полудни (здаєсь, на ратуші і на полі техніці) будуть означати, що взлет відбуде ся, а зелені хоругви, що взлет відкликано. — Літак виставлений в павільоні єзуїтського парку оглянуло вчера поверх 2.000 осіб, а між иншими молодіж деяких шкіл.

— Зміна календаря в Росії. Російська державна рада буде небаком займати ся справою зміни старого календаря на новий. Проект члена державної ради Андреевского о введєню в Росію календаря н.ст. вже видрукований і небаком буде розданий членам ради. В просторім рефераті, приложенім до проекту автор виказує цілий ряд недогідностей виходячих з того, що ціла західна Европа, а навіть і часть Росії, як Фінляндія і царство польське уживають календар нового стиля, підчас, коли в Росії обовязує календар старого стиля. На реформу не годять ся лиш єрусалимска і царгородска церкви; церков же сербска і синод російський не виступають рішучо против введєня нового стиля, домагають ся лиш такого обчисленя дат Воскрєсеня Христового і всіх головніших свята, щоби оно було згідне з основами православної церкви. В виду того автор проекту предкладаючи зміну календаря задержує давній спосіб обчислюваня свята. Сама реформа календаря має відбутися після системи предкляданої колись князем Барклей де Толлі-Ваймар і основує ся на тім, що починаючи від січня кожний 12. день місяця буде мати лиш 12 годин, значить ся, що 12. січня буде числитися лиш від 12. год. в ночи до 12. год. в полудне, а по полудни буде вже 13. січня. В той спосіб скоротить ся в падолисті два дні замість одного, а в дни 1. січня слідуєчого року оба календарі, старий і новий зійдуть ся разом.

— Чи побожність дасть ся погодити з військовим станом? В Бейон помер недавно контрадмірал Форестія, котрому справила людність місточка Аба положеного в департаменті Лянд величавий похорон. Місцеві часописи величають его військові здібности, задля яких віддано під его управу один з найважніших портів Бізерту. Померший контрадмірал посідав крім військових прикмет ще одну, так рідку в військових кругах: побожність. Він сповідав ся і причащав ся часто, і тоді ясніло на его лиці щастє дитини. Коли Пеллетон був ще міністром маринарки і переглядав війська повірені контрадміралови, хотів використати сю нагоду, щоби відвести его від побожного житя і тому став насміивати ся з его релігійних практик. Але відповідь контрадмірала замкнула єму зараз уста. Питаєте ся пане міністер, чи я хожу на службу Богу? Алеж так; а що гірше я буваю навіть в Люрд, а навіть ношу при собі ікапльр. І при тих словах витягнув ікапльр з кишені, з яким не розлучав ся ніколи. Сей ікапльр був для него дорогий, бо він був потертий до каменя на гробі Ісуса Христа. Потім додав: „Я не виджу в тім нічого противного моім обовязкам“. Міністер в душі признав єму слушність і не сказав більше ні слова.

— На вершок гори Мек Кінлі на півострові Аляска дістали ся недавно три туристи. Ся гора висока на 6.200 м. є вельми неприступна, так що подорож трох сьмільчаків тривала туда цілий місяць. Були се перші люди, що станули на вершку гори Мек Кінлі. Др. Кук, нещасливий відкривець північного бігуна, говорив вправді, що він був на вершку гори Мек Кінлі, але потім доказано єму, що говорив неправду.

— Дрібні вісти. У Львові обкрадено оноді ювілерську торговлю Бадовского при ул. Баторого на 32.890 К в дорожочінностях. — „Провидіне“ (Львів, Ринок 10) оголошує, що зараз потрібно до Прус на роботу поверх 1.200 людей.

Оповідки.

— Тарасове свята у Львові. Заходом учениць семінарії Р. Тов-а педаг. відбуде ся в суботу 16. цвітня концерт в 49. роковини смерти Тараса Шевченка в салі „Народного Дому“ з отсею програмою: 1. Вступне слово — т. Д. Ф. 2. а) Шевченко-Лисенко: „Тече вода“, б) Würfel „Привіт весні“. Хор семінаристок. 3. Шевченко: „Сонце заходить“, деклямація уч. П. кл. ш. впр. т. О. Б. 4. Moszkowski: „Spanische Tänze“, відиграють на фортепяні на 4 руки т. П. Г. і т. О. С. 5. а) І. Франко Mendelsohn: „Пісня осінна“; б) Ф. Колесса: „Наші пісні“. Хор семінаристок. 6. З. Носковский: „Polonaise de Concert“, відиграє на фортепяні т. Н. А. 7. Шевченко: „Сон“, деклямація т. С. П. 8. В. Пачовський-Людкевич: „Українська баркароля“. Хор семінаристок. 9. Закінченє. 10. Живий образ. — Початок точно о год 5½ вечером. Добровільні датки на цілі Руского Товариства педагогічного приймає ся з подякою.

— 3 Театру львівського „Сокола“. Представленє, яке мало бути в суботу, відкликано з причини рівночасного концерту в „Нар. Домі“ в честь Т. Шевченка, уладжуваного ученицями семінарії Р. Т. П. Театр „Сокола“ відиграє за те в неділю о 7. год. вечером у своїй салі драму в 5 діях зі співами і танцями М. Старицкого „Ніч під Івана Купала“.

— Наданє презенти. Намісництво запрезентувало о. Романа Прислопского, гр. кат. пароха в Дубецку, на опорожену парохію в Жегестові.

— 3 львівської аєпархії. Сотрудництва одержали оо.: Олександр Ковальський при церкві св. Ап. Петра і Павла у Львові, Євген Новосад в Підберезцях і Павло Штокалко в Щирці. — Відпоручником до ок. ради шкільної в Золочеві назначено о. Евгєна Громницького, катехита гімназії. Завідателем парохії в Золочеві іменований тамошний сотрудинок о. Петро Петриця. — На парохію Русятичі огошено конкурс з речинцем до 31. мая с. р.

— Реколекційні науки в церкві ОО. Василян у Львові, будуть голосити ся на днях від 17. до 24. цвітня с. р. В неділю вечером дня 17. цвітня наука вступна. В прочі дни т. є. в понеділок второк, середу, четвер, п'ятницю і суботу, наука о годині 6½ вечером. Словідь зачне ся в п'ятницю пополудни.

— Испити зрілости в гімназиях відбудуть ся в отсих речинцях: в Бродях 1. червця; в Бережанах 21. червця; в Бучачи 30. червця; в Дрогобичі 1. червця; в Ярославі 31. мая; в Яслі 13. червця; в Коломиї (польска) 13. червця; в Коломиї (руска) 2. червця; у Львові І. (академічна) 1. червця, II. 24. червця, III. 23. мая, IV. (головне заведєне) 23. мая, IV. (філія) 23. мая, V. 13. червця, VI. 6. червця, VII. (гол. завед.) 6. червця; VII. (філія) 30. мая, VIII. 1. червця; в Перемишлі І. (польска) 23. мая; в Перемишлі (руска) 1. червця; в Самборі 10. червця; в Сяноці 21. червця; в Станіславові І. польска 13. червця; в Станіславові II. польска 13. червця; в Стрию (гол. завед.) 13. червця; в Стрию (філія) 23. мая; в Тернополі І. польска 7. червця; в Тернополі II. польска 6. червця; в Тернополі руска 15. червця; в Золочеві 13. червця. — Письменні испити відбудуть ся три тижні перед устним.

— Для Всєч. Духовєнства! Наша церковна торговля „Достава“ спровадила на сей сезон нові і добрі товари: темні фєлонові матерії (фіолєтні, багряні і чорні) на ніст і величаві світлі на величєнь, — всякого рода плащєницї, фігури Христові в гробі і по воскресєню, та ріжні металєві і різбарські утвари. Постаралась о добрих різбарів для виготовленя божих гробів і о малярів для виконаня образів. Просимо Всєч. Духовєнство, щоби у власнім інтерєсі поспішило такі зараз з замовленями, бо в послїднім часі могло би при натовпі зголошенє деякого лучшого товару не стати, або викінченє замовленє не вийшло би так вдатно, як би ми бажали. Наші склади у Львові ул. Руска 20, в Станіславові ул. Смольна 1. — Дирекція „Достава“.

Дістаємо отсей лист.

Заохочений признанєм, якого я зазнав від Вис.копреподобних руских Сьвящєників, рішив ся я відкликатись до Них з заявою, що бажаю зачислити всіх Сьвящєників до круга своїх клієнтів, для яких (і їх Родин) буду виконувати вставлюване ШТУЧНИХ ЗУБІВ, ПЛЬОМБОВАНЄ і ВИЙМОВАНЄ зубів як найсовіснійше по цінах знижєних.

Лев В. Віктор у Львові ул. Театральна 10.

б. слух. медицини, іспитований на двох університєтах відзначений золотими медалями.

Наука, штука і література.

Знаменитий польський повістяр Б. Прус подає вряди годи вельми влучні і цінні замітки про суспільні і житєві питання гольского народу, котрими і наша суспільність може з великим хісном покористуватися. В 14. ч варшавского виданя Tygodnik ilustrowany подає такі замітки п. з. „Poeta, wychowawca narodu“, котрі тут наводимо перекладом. Хоч ці замітки відносять ся до Міцкевича, отже до давніших часів, однак поет вказав євому народови дорогу, якою повинен поступати і єї замітки мають велику вагу і вартість і в нинішних часах а йдучи за заповітом Шевченка „і чужому научайтесь“, повинні і ми сими замітками покористуватись. Єї замітки мають також свою вагу з огляду на сучасні літературні і артистичні напрями.

„Після модних теорій (не кажу, що всі їх признають), пише Б. Прус, після модних сєгодня теорій — поет є таким надчоловіком, що стоїть вище всіх прав: земських, суспільних, і духових. Его силою є — нічим не звязана, надвразлива імагінація; его материялом — цілий сьвіт, природа і люди, котрих перетворює, як сам захоче; его одиноким обовязком є — в соці власного мозку зібрати проміня всежитя і розклядати їх, або вязати в естетичні „настрої“.

Край, чоловік, нарід, тільки є вартний, о скілько поет може его виспівати в барвній і звучній строфі. Біль заслугує на бачність, коли плаче брилянтовими слєзами і потить ся брилянтовим потом. Драб може станути побіч богатиря, коли здобуде ся на артистичний гєст; гарний алочин єсть без міри висшій від простої чесноти. Словом, поет се бомбонїєрка, наповнена не ідеями і засадами, але гєстами, настроениями, а причєплєна до мєляної баньки, котра називає ся штукаю для штуки. Віщун нової марки не потребує помічувати; ані застанають ся, щось уміти або підлягати правилам; він збирає лишє найніжнійші порошанки житєві і перетравлює їх, щоби витворити щось викінченого, артистичного. Кому не смакують єї витвори, сей є простаком і „миларєм“, а хто їх не розуміє.. Штука не потребує бути зрозумілою.

Найбільш людским, земским, реальним і зрозумілим з польских поєтів єсть без сумніву Міцкевич; тимто нинішні сьпівці і їх приятелі не одушевляють ся ним вельми. Мабуть (не знаю, чи правда) вже зачислено его до „миларів“, а не забути его лишє завдяки тому, що однакже — відривав ся деколи від плоскої дійсности і утворив кілька афоризмів в роді:

„Dalej z posad, bryljo świata!“...

„Mierz siłę nad zamiary“...

„Do niebios siegaj po laury“...

Пригадую собі з молодих літ, що наведені афоризми, а ще більше остерога, щоби „nie ufać oku medrców i szkieleku“ багато нацували мені крови. Я знав уже тоді, що н. пр. Гєге щось висловив про гармонію красок, про повстанє цвітєв, отже мені жаль було, що найбільший польський поет, такий повний правди і ладу, такий мудрий обсерватор, а однак глузував в мудрїв і їх шкля, а про сили і наміри висловив фалшивий афоризм, котрим як окликом послугували ся часто плиткі і шкідні галабурдники.

Отже не без певної пільги значаю, що єї дрібні ровстрої в Міцкевичівській творчості зовсім несподівано розвіяла мені книжка проф. Осипа Калєнбаха п. з. Nieznane pisma Adama Mickiewicza (1817—1823) z archiwum Filomatów. З соромом признаю ся, що дāvший час

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

красні і дешєві продає

основана духовєнством для добра церков

„ДОСТАВА“

у Львові при ул. Рускій ч. 20. в Станіславові, ул. Смольки ч. 1.

ЙДІТЬ ТУДИ З ДОВІРЕМ ЯК ДО СВОЇХ!

Гарні фєлони, ліхтарі, свєчєники і пауки, чапї і монстранції, хоругви і патєриці, всякі хрєсти (процєсійні, напєрєстєльні, ручні, металєві і різьблені), кивотї і тєтраподї, процєсійні образи і плащєницї, євангєлія, парадні диванї, дзвонки, штучні цвітї, ріжні образи для церков і для хат), — доставляє дзвони і нагробні хрєсти, поручає добрих різбарів для іконостасів, приймає волоченя чапї і напєру риз, та виробляє сокільські і сїчєві прапори. — — — 109(17—?)

не мав я відваги забрати ся до неї; бо я не є критиком, молодечі твори навіть великих людей не все бувають цікаві, а наостанку... хтось сказав мені, чи написав:

— Мав жеж що видавати Каленбах!... листи Міцкевича, в котрих молодий а неможливий кандидат на віщуна писав про свої — чоботи!...

Справді в однім з листів сего добре заслуженого поселенця підвавельських гробів знаходять ся характеристичний уступ: «Належні тобі рублі давно готові; коли маєм їх зараз відсилати, будем мати їх скоро, а як неконче потрібні, оберну часту на купно літних штанів, чобіт і т. п. Крім тих 21 рублів і чотирох Єжовского, маю лише 8 в слідуєчій місяці, за то: штани — пришиви, капелюх, дорога».

Так за життя виглядав достаток чоловіка, котрому по смерті нарід ставить пам'ятники, а на домовину кладе королівський плащ!...

Книжка проф. Каленбаха, а передовсім три перші її часті — виявляють — як справедливо каже автор — молодість Міцкевича в новім і яснім світлі. Се не був фьнтаст, що відвертає ся з відразою від дійсности; се не був над-артист, для котрого світ не єствує поза гарним римом, новою метафорою, або антитезою. Сей дев'ятнадцяти, відтак двадцяти і двадцятьодолітній молодець був передовсім горожанином-патриотом, котрий ясно бачив, а горячо і глибоко відчував нещастя і провини народу, намагав ся їх поправити, замістити чеснотами, для котрих розбудження і плекання обдумав цілу систему змагань, уложених у форму «Товариства філіоматів», се значить приятелів науки. Так єсть, той сам молодий поет, котрий роздратований педантерією учених, поглузував з ока

і шкла мудрців, той сам протягом літ захоплював своїх товаришів і весь нарід до науки, сам брав участь в наукових розправах, сам обрабляв питання з обсягу язикознавства, історії, філософії, навіть математики...

(Конець буде).

Телеграми

з дня 15. цвітня.

Рим. Новий австро-угорський амбасадор Мерей прибув вже до Риму.

Мадрит. Король Альфонс розв'язав налату послів.

Вінер Найштад. На бішлянї Фармана відбув ся вчора взлет, якого довершили по чераї фабрикант Етріх, Пішоф і Вархаловський разом з капітаном Бомзенем. Останні окружили поле алету тричи на висоті 30 метрів.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-руської фабрики Евгена Біліньского в Збарзжж.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвячениках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

XVIII. Звичайні Загальні Збори

Товариства взаїмних обезпечень

„Дністер“

відбудуть ся в четвер дня 26. н. ст. мая 1910 о год. 10. перед полуднем у власній салі Товариства у Львові (при улиці Рускій ч. 20).

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Відчитанє протоколу XVII. Загальних Зборів з 18. мая 1909.
 2. Звіт Дирекції і Ради Надзираючої і замкнене рахунків за рік адмін. (1909).
 3. Звіт Комісії ревізійної і уділене абсолюторії Дирекції за XVII. р. адм. (1909).
 4. Внесеня Ради Надзираючої в справі розділу зиску за рік 1909 в сумі 370.383 К.
 5. Вибори:
- а) 6 членів Ради Надзираючої на час 6 літ (§ 32. стат.) на місце уступаючих: Л. Рожанковського, д-ра Т. Кормоша, д-ра Костя Левицького, д-ра Д. Савчака, Т. Реваковича і В. Шухевича.
- б) 5 заступників членів Ради Надзираючої на 1 рік (§ 32. стат.).
- в) 3 членів Комісії Ревізійної і 1 заступника на 1 рік (по мысли § 45. стат.).
6. Інтерпеляції членів.

Перед Зборами о год. 8-ій рано відбуде ся богослуженє в церкві Успенія Пресвь. Богородиці на намірене Товариства, а відтак панахида за упокій душі бл. п. Директора д-ра Ярослава Кулачковського.

Президент:

ГРИГОРИЙ КУЗЬМА.

XIV. Звичайні Загальні Збори

Товариства взаїмного кредиту

„Дністер“

стотаришєня зарєстрованого з обмеженою порукою у Львові,

відбудуть ся дня 26. н. ст. мая 1910 р. у Львові о год. 4. по полудни в салі Товариства вз. обезп. «Дністер» при улиці Рускій ч. 20.

ДНЕВНИЙ ПОРЯДОК:

1. Відчитанє протоколу попередних Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції і Надзираючої Ради, та замкнене рахунків за XIV. р. діл. (1909).
3. Звіт Контрольної Комісії та уділене абсолюторії Управі за XIV рік діловий (1909).
4. Внесенє Надзираючої Ради в справі розділу чистого зиску за XIV р. діловий (1909).
5. Інтерпеляції членів.

У Львові, дня 14. марца 1910.

Президент:

ГРИГОРИЙ КУЗЬМА.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. цвітня 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Ол. Барвіньский, Історичний оглядзасновин-Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego list Edw. Gnięwosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніщинського (Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

— Ювілейне виданє „Русалки Дністрової“ з факсимілем письма, портретом і біограф. новинами до житєписи М. Шашкевича брошурованє по 1 К, а в сальоновій оправі по 1.60 К, висилає о. Застирець — Тернопіль.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракора	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракора	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокала	7:10	12:40	4:50	—	—
Яворова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (що дня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:10
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:55
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракора	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракора	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:—	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокала	6:14	11:05	—	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні дни)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і сьв.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамча до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личаків до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.